

Ruta dels ESGRAFIATS de Martorell

Façanes que expliquen històries

El Pont del Diable és l'element arquitectònic més representatiu de Martorell, però a banda d'aquesta construcció romana, la població té una altra singularitat que ha ajudat a donar personalitat als seus carrers: **ELS ESGRAFIATS.**

Si alcem una mica la vista mentre passegem per la Vila podem observar angelets, deesses, dones collint raïm, homes segant o una carreta amb els cavalls al trot. Aquests i d'altres dibuixos decoren nombroses façanes del municipi seguint una tècnica que amb el temps ha esdevingut tradicional i ha acabat configurant un petit museu a l'aire lliure que explica el passat i el present de la població.

Aquestes imatges que adornen les cases estan esgrafiades, és a dir, realitzades amb dues capes d'arrebossat de diferent color, normalment una d'un color clar i una altra de més fosca, d'un color vermellós. Els dibuixos es fan primer en una plantilla a mida real i se li fan foradets amb un punxó, després es marca a la façana el dibuix esco-

llit i es va raspant per deixar veure la capa inferior. D'aquesta manera les imatges queden en dos colors i a més en relleu. Tot i que és una tècnica molt antiga, en arquitectura es va popularitzar primer durant el barroc i més tard amb el modernisme. A Martorell s'ha seguit emprant fins a l'actualitat, convertint-se segurament en el municipi amb més façanes esgrafiades de Catalunya.

La majoria dels esgrafiats es concentren als carrers de la Vila, per això us proposem fer una passejada des del pont de l'Anoia fins al pont del Diable per admirar la bellesa d'aquestes façanes. Durant la caminada podeu veure esgrafiats realitzats des del 1821, el més antic que es conserva, probablement obra d'un artista italià, fins als més recents fets el 2002.

A través dels esgrafiats es pot veure part de la història de Martorell. Trobareu nombroses escenes que fan referència a la vinya i al raïm, ja que encara que actualment és un municipi industrial, abans la població era eminentment vinícola. Altres deixen constància dels negocis que havien ocupat antigament alguns edificis, com la farmàcia Bujons o la fàbrica de paraigües. I és que als inicis els esgrafiats eren un signe d'identificació personal, però també una manera original de fer publicitat del negoci. A les façanes més noves podreu veure actes de la vida quotidiana, aficions dels propietaris o senzillament decoracions florals, vegetals o artístiques. També trobareu elements molt representatius del municipi i l'entorn, com ara l'escut de Martorell, el pont del Diable i la muntanya de Montserrat.

Si mireu amb deteniment observareu que la majoria estan signats pels seus autors, les firmes que més es repeteixen són la de Ferdinandus Serra i Jaume Amat. Ferran Serra va ser un reconegut artista esgrafiador que cap als anys 30 va arribar a Martorell per restaurar algunes façanes antigues i amb els anys va deixar també un bon nombre de bells esgrafiats de producció pròpia als carrers de la Vila. La seva escola va ser continuada pel martorellenc Jaume Amat, que fins a principis del segle XXI va seguir decorant les cases amb aquesta tècnica. Els esgrafiats també deixen constància, en alguns casos, d'altres dades, com l'any de construcció de l'edifici o les inicials del propietari, que s'acostumen a posar al capdamunt de la façana.

Fotos:

- 1) Carrer de la Rutlla, 30
- 2) Plaça de la Vila, 2
- 3) Carrer Pere Puig, 78

4) Plaça Portal de l'Anoia, 6

- 5) Carrer Caputxins, 19
- 6) Ajuntament. Plaça de la Vila, 46
- 7) Carrer Torrent de Rosanes, 1



Apropa't i coneix la Vila de Martorell

Vine a Martorell i descobriràs un poble ple d'esgrafiats, el nostre cèlebre i reconegut Pont del Diable, magnífics museus d'art i ceràmica i patrimoni històric de totes les èpoques.

INFORMACIÓ I RESERVES:
93 774 22 23
museus@martorell.cat



Itinerari pel barri de la Vila de Martorell

Martorell té gairebé un centenar de façanes esgrafiades, en aquest mapa us proposem un recorregut per descobrir-ne una trentena, una passejada per anar alçant el cap i observar, sense presses, aquesta exposició a l'aire lliure.

Plaça de l'Església 1. Rectoria

Autor: **Jaume Amat** / 1992

La façana està decorada amb figures infantils, medallons amb símbols catalans i locals i a la planta superior imitacions de columnes i balconades.



3

Plaça de la Vila 2
Autor: **Ferran Serra** / 1950
A la façana de l'antiga casa Llopart hi ha temes relacionats amb el camp, la caça i els traginers. També un picapedrer, amb un molí fariner al fons, perquè l'antic propietari era Vicenç Ros, moliner i alcalde de Martorell.



4

Plaça de la Vila 35

Autor: **Desconegut** / 1821

L'esgrafiats de l'antiga confiteria La Moderna és el més antic que es conserva. Hi ha elements diversos: un sol, un mapa d'Europa, uns instruments musicals, unes balances, medallons amb cares i elements florals i dos monòlits.



6

Plaça de la Vila 41

Autor: **Ferran Serra** / 1954

Aquí hi havia la seu de la farmàcia Bujons. Per això, s'hi pot veure un alambí d'alquimista, una mà de morter i diferents pots de fàrmacs.



7

C/ Pere Puig 16

Autor: **Joan Navarro** / Es desconeix la data

Un medalló amb una dona amb paraigua, era l'emblema d'una fàbrica de paraigües ubicada en aquest edifici.



9

C/ Pere Puig 61 Capella de Sant Joan

Autor: **Jaume Amat** / 1992

A la petita façana de la capella de Sant Joan hi ha unes columnes salomòniques amb uns nens alats i uns elements florals que envolten el rosetó i la imatge del patró.



10



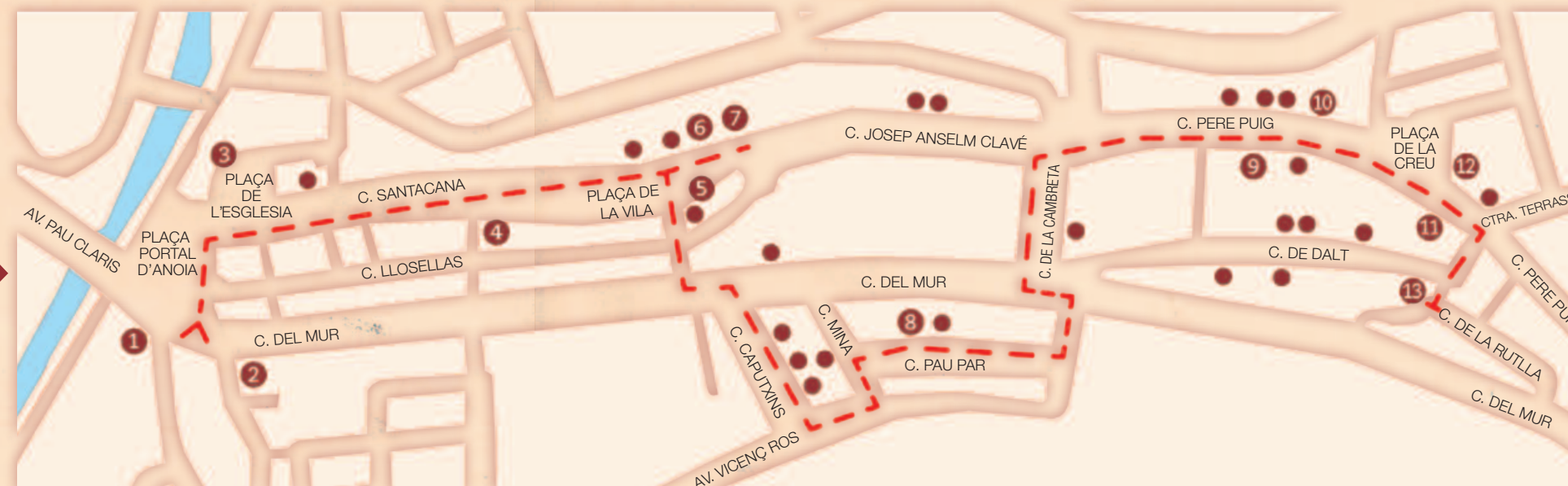
Plaça Portal de l'Anoia 6

Autor: **Ferran Serra** / 1950 aprox.

El motiu principal són dues deesses que simbolitzen la indústria i estan assegudes al costat dels escuts de les quatre províncies. Uns infants porten el corn de l'abundor, incitant a l'estalvi, i al mig podem veure el Pont del Diable. L'edifici és la seu d'una oficina bancària.



1



11

C/ Pere Puig 78

Autor: **Ferran Serra** / 1942-45

Dins uns plafons hi ha una dona amb un manat d'espigues i un vaquer munyint una vaca. Al pis superior orles amb atuells per posar llet i oli.

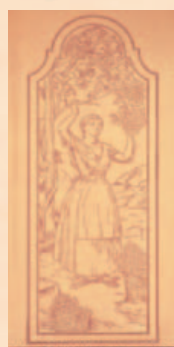


2

C/ Torrent de les Rosanes 1

Autor: **Ferran Serra** / 1957

Aquesta gran casa d'estil modernista té com a principal element un rellotge de sol de color blanc amb només dos punts horaris, que està flanquejat per dos angelets. A sota i als costats hi ha una dona tocant una lira i, a cada banda, unes llargues ornamentacions amb motius florals. La façana que dona al carrer del Mur, té dos gran plafons amb unes dones i, sobre els balcons, uns medallons amb cares de personatges.



5

Façana de l'Ajuntament. Plaça de la Vila 46

Autor: **Ferran Serra** / 1937

Aquest edifici del segle XVI, conegut com cal Notari, va ser adquirit per l'Ajuntament el 1936. Una deessa amb el corn de l'abundor domina la façana, la figura descansa sobre un pedestal amb els noms llatins de Martorell i on una nimfa i un faune, que simbolitzen l'Anoia i el Llobregat, vessen les aigües junts. Sobre els balcons hi ha medallons amb els símbols locals, una mà i un martell. I sobre la balconada dos medallons més amb el Pont del Diable i la muntanya de Montserrat.



8

C/ Pau Par 5

Autor: **Jaume Amat** / 1994

Sobre les finestres hi ha un plafó amb tres infants fent feines relacionades amb la collita del raïm. Als laterals podem veure el Pont del Diable i l'església de la colònia Gomis.



13

C/ de la Rutlla 30

Autor: **Jaume Amat** / 1990

Aquesta façana reflecteix l'ofici del propietari. Hi trobem un home llaurant amb dos animals, una dona venent hortalisses a la plaça de la Vila, un home que sega i una dona collint raïm.



12



Plaça de la Creu 6

Autor: **Ferran Serra** / 1954

Sobre unes finestres hi ha dos plafons: un traginer amb animals tibant un carro i un carruatge senyorial amb els animals al trot.